

ЗВЕРНЕННЯ учасників круглого столу

24 червня 2016 року в Українському союзі промисловців і підприємців відбувся круглий стіл на тему «Податкова реформа: від стимулів для інвестицій до заходів з протидії зменшенню податкової бази». Участь у заході взяли керівники профільних Комітетів Верховної Ради України, представники галузевих асоціацій бізнесу, великих підприємств, експертних установ, засобів масової інформації.

Метою круглого столу було обговорення основних положень законодавчих ініціатив, направлених на протидію зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон, а саме:

- 1) запровадження податку на виведений капітал;
- 2) здійснення заходів щодо податкової лібералізації;
- 3) змісту пропозицій, які розробляються робочою групою для підготовки законопроектів з питань протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон:
  - про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо оподаткування доходів КІК- контрольованих іноземних компаній);
  - про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо разового декларування активів фізичних осіб).

У ході дискусії був представлений аналіз поточного стану декларування та сплати податку на прибуток підприємств за підсумками 1 кварталу 2016 року, що свідчить про вкрай негативні тенденції в економіці України навколо фінансового стану підприємств, виведення капіталів за кордон на фоні уникнення від оподаткування прибутків підприємств.

Так, станом на кінець 1 кварталу 2016 року **38 %** платників податку на прибуток з річним доходом понад 20 млн. грн., задекларували збитків понад **1 трильйон 86 млрд. грн.** При цьому саме цими компаніями лише в 1 кварталі 2016 року було виведено за кордон за середньою ставкою податку на прибуток близько **12 млрд. грн.**

Основну суму сплати податку на прибуток (понад **82 %**) забезпечує лише **5 % суб'єктів** (в основному це великі компанії – компанії з іноземними інвестиціями та державні підприємства, які отримують дохід понад 100 млн. грн.).

Здійснений аналіз свідчить про неефективну систему оподаткування податком на прибуток в межах чинного законодавства, наявні можливості для уникнення від оподаткування, низький рівень протидії виведенню капіталів за кордон при низькій податковій базі, заниження бази оподаткування саме великим бізнесом, що створює загрози економічній безпеці країни та стримує інвестиції в Україну.

Як прогнозують експерти, запровадження податку на виведений капітал дозволить забезпечити:

- справедливий перерозподіл податкового навантаження між платниками податків;
- скасування законодавчих прогалин, що дозволяють виводити капітал за кордон без оподаткування;
- мінімізацію дискреції в ході перевірок правильності нарахування та сплати податку контролюючими органами;
- спрощення адміністрування податку на виведений капітал за рахунок скасування підстав для перевірки фінансового результату до оподаткування платників податку;
- скорочення чисельності посадових осіб контролюючих органів, задіяних в адмініструванні податку на виведений капітал;
- стимулювання внутрішнього та зовнішнього інвестора, надання додаткового ресурсу для розвитку підприємств, розширення їхньої матеріально-технічної бази;
- відображення у фінансовій звітності підприємств достовірної суми прибутків, скасування підстав для їх мінімізації, збільшення рівня довіри до показників фінансової звітності з боку всіх користувачів, що є однією з передумов для розвитку фондового ринку;
- можливість добровільного переходу суб'єктів малого підприємництва зі спрощеної системи оподаткування на загальну.

Запропонована модель оподаткування дозволить збільшити надходження до бюджету за рахунок унеможливлення виведення капіталів без оподаткування.

При цьому ця модель не вимагає скасування спрощеної системи оподаткування. Спроби протиставити малий та великий бізнес через вимоги запровадження будь-яких обмежень або скасування спрощеної системи оподаткування як умови запровадження податку на виведений капітал не є виправданими за своєю суттю та суперечать ідеям створення більш привабливої загальної системи оподаткування та умов для добровільного переходу на сплату податків на загальних підставах, стимулювання інвестиційної діяльності, протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон.

Саме тому питання спрощеної системи оподаткування повинно розглядатися з позиції не тільки її збереження, але і надання додаткової державної підтримки малому бізнесу, створення інфраструктури такої підтримки, зокрема окремої міжвідомчої робочої групи з питань розвитку малого бізнесу при Комітеті Верховної Ради України з питань податкової та митної політики.

Серед питань, які додатково необхідно вирішити з метою запровадження податку на виведений капітал, учасники круглого столу назвали необхідність

перегляду базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави.

На сьогодні відповідно до постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 228 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2015 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави» такий норматив встановлений на рівні 75 %, що практично позбавляє можливості для розвитку таких підприємств вже у поточному році. Зазначений норматив, запроваджений у 2016 році, є занадто високим з огляду на запропоновану систему оподаткування податком на виведений капітал, оскільки базою для оподаткування цим податком буде уся частка прибутку, перерахована до бюджету за нормативом 75 %, що вимагатиме нарахування та сплати податку на виведений капітал за ставкою 20 % не за рахунок цієї суми, а додатково до суми сплачених держдивідендів.

Учасники круглого столу відмітили необхідність здійснення лібералізації податкового законодавства та проведення пенсійної реформи, що дозволить у найближчій перспективі скасувати ЄСВ та, тим самим, знизити навантаження на фонд оплати праці з метою створення підстав для легалізації бізнесу.

Крім цього, проведення податкової реформи передбачає негайне скасування системи депонування коштів на електронних рахунках в СЕА ПДВ, яка вимиває оборотні кошти бізнесу та створює підстави для корупції в особливо великих розмірах. На сьогодні «ручне» керування електронною системою, прогалини в методології системи адміністрування ПДВ, вільний доступ органів держказначейства до залишків на електронних рахунках платників податку фактично унеможливають повернення коштів бізнесу в майбутньому («заморожені» кошти на ПДВ-рахунках не вважаються надміру сплаченими коштами платників податку до державного бюджету). Крім цього, інформаційні системи, що знаходяться в доступі вузького кола посадових осіб (неважливо, де саме вони знаходяться: в ДФС України або в Міністерстві фінансів України), завжди створюватимуть корупційні ризики та спроби «заробити» на їх керуванні, «кришеванні» схем уникнення від сплати податків та формування фіктивного податкового кредиту.

Спроби зберегти систему депонування коштів свідчать про бажання максимально подовжити «життя» цієї хибної для бізнесу системи та вирішити проблеми адміністрування податку саме за рахунок та кошти бізнесу, постійну ілюзію можливості удосконалити систему з метою мінімізації негативного впливу на економіку країни.

Щодо розробки законодавчих ініціатив з питань деофшоризації на виконання Указу Президента України «Про заходи щодо протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон» учасники круглого столу зазначили наступне:

1. Законопроекти про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо оподаткування доходів КІК) та про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо разового декларування активів фізичних осіб) стосуються всіх громадян України та несуть в собі ризики перенесення акцентів з осіб, що скоїли корупційні діяння, на пересічених громадян.
2. Зазначені законодавчі ініціативи можливо впроваджувати лише комплексно шляхом проведення податкової та пенсійної реформи, створення умов для легалізації доходів громадян, захисту прав власності. На сьогоднішній день реформа податкової системи поки що не відбулася, умови для легалізації доходів в повній мірі не створені, спрощення регуляторних вимог лише створили підґрунтя для рейдерства та незаконного привласнення активів підприємств.
3. Законодавчі ініціативи, що розробляються робочою групою при Комітеті ВРУ з питань податкової та митної політики, повинні пройти широке громадське обговорення. На сьогодні законопроекти розробляються без залучення громадськості, у вузькому колі експертів та представників НБУ, ДФС України, Міністерства фінансів України та ряду народних депутатів України.

У зв'язку з цим, учасники круглого столу звертаються з проханням підтримати:

1. **Впровадження з 1 січня 2017 року моделі оподаткування податком на виведений капітал на основі узгоджених дій парламенту та уряду.**
2. **Забезпечення подальшої лібералізації податкової політики шляхом зниження податкового навантаження, а також скасування депонування коштів на електронних рахунках в системі адміністрування ПДВ.**
3. **Проведення розслідування всіх випадків корупційних діянь в особо великих розмірах, результатом яких стало виведення капіталів за кордон та уникнення від сплати податків (в межах антикорупційного законодавства).**
4. **Проведення громадського обговорення законопроектів, розроблених на виконання Указу Президента України «Про заходи щодо протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон» та недопущення їх прийняття за скороченою процедурою та без врахування результатів такого обговорення.**
5. **Створення міжвідомчої робочої групи з питань розвитку малого та середнього бізнесу при Комітеті Верховної Ради України з питань податкової та митної політики.**